

Likabehandlingsplan

Plan mot kränkande behandling

för

Grimman, Skeppet och

Vikaholms förskolor

Februari 2015

Ingrid Åkesson	Förskolechef
Petra Krook	Grimman
Ellinore Roselius	Skeppet
Lena Ryden	Vikaholm
Gunilla Rudenfors	Vikaholm

Inledning

Denna likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling gäller för all verksamhet vid Grimman, Skeppet och Vikaholms förskolor.

Vision

På våra förskoleenheter ska inget barn bli diskriminerad, trakasserad eller utsatt för kränkande behandling. Vi vill skapa en förskola, där alla barn och vuxna har en god arbetsmiljö genom att känna sig trygga och må bra som är en förutsättning för att lära och utvecklas.

Syfte

Likabehandlingsplanen syftar till att främja barns rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder, könsöverskridande identitet eller ålder samt att förebygga och förhindra trakasserier och kränkande behandling.

Grimman, Skeppet och Vikaholms förskolor , deklARATION

All personal vid Grimman, Skeppet och Vikaholms förskolor tar bestämt avstånd från all form av diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder. Vi tar också avstånd från trakasserier och annan kränkande behandling. Detta avståndstagande präglar valet av arbetsmetoder och hur vi bygger vår organisation. Vi utbildar oss för att ha så mycket kunskap som möjligt för att tidigt upptäcka och åtgärda diskriminering och annan kränkande behandling. Vi arbetar för att skapa ett öppet och trevligt klimat i förskolan där vi bemöter varandra med respekt. Alla barn och vårdnadshavare/föräldrar uppmanas att uppmärksamma och anmäla alla former av kränkande behandling till förskolans personal. Ingen får utsättas för repressalier efter en anmälan. Förskolechef tar tydligt och konsekvent ställning mot alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Barn uppmanas och ges möjlighet att aktivt ta del i vårt arbete med likabehandlingsplanen. Denna plan integreras i vårt arbete för att främja likabehandling.

Vi accepterar aldrig någon form av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. När vi upptäcker att detta förekommer, kommer vi med all kraft att se till att det upphör. Vi arbetar med förebyggande insatser mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Nu gällande plan

Denna plan är upprättad 2010/2011. Reviderad februari 2015.

De sju diskrimineringsgrunderna är:

1. Kön
2. Etnisk tillhörighet – att någon tillhör en grupp av personer som har samma nationella eller etniska ursprung eller hudfärg
3. Religion eller annan trosuppfattning
4. Funktionshinder- varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga
5. Sexuell läggning – homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning

6. Könsoverskridande identitet eller uttryck (ny diskrimineringsgrund från januari 2009)
7. Ålder (ny diskrimineringsgrund från januari 2009)

Vad står begreppen för?

- **Kön**, förebygga könsdiskriminering
- **Etniska kränkningar** kan vara rasism och främlingsfientlighet som ligger till grund genom exempelvis människor med annan etnisk bakgrund än den som utför kränkningen. Kränkningarna kan ta sig olika uttryck.
- **Religion och annan trosuppfattning** innefattar uppfattningar som har sin grund i eller samband med religiös åskådning.
- **Funktionshinder** kan vara fysiska, psykiska eller intellektuella och påverka livet på olika sätt.
- **Sexuell läggning** är homosexualitet, bisexualitet och heterosexuallitet. **Sexuella trakasserier** är kränkningar som anspelar på kön och sexualitet t ex tafsning, blottning, sexualiserat språkbruk och ryktesspridning.
- **Med könsöverskridande identitet eller uttryck** avses i diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön. Den nya grunden infördes för att uppnå ett heltäckande diskrimineringskydd för samtliga transpersoner. Transpersoner är ett paraplybegrepp för ett antal olika transidentiteter som exempelvis transvestiter, intersexuella (personer som fötts med oklar könstillhörighet) samt inter- och transgenderpersoner (definierar sig bortom kön eller inte inom de traditionella könsidentiteterna).
- **Åldersdiskriminering** omfattar all, unga som gamla och ingen får diskrimineras eller trakasseras på grund av ålder.
- **Diskriminering:** ett övergripande begrepp för negativ och kränkande behandling av individer eller grupper av individer utifrån diskrimineringsgrunderna.
- **Direkt diskriminering** innebär att ett barn missgynnas i förhållande till andra om missgynnandet har samband med de sju diskrimineringsgrunderna.
- **Indirekt diskriminering** innebär att ett barn missgynnas genom tillämpning av bestämmelser, kriterier eller förfaringsätt (handlingssätt) som framstår som neutrala men som i praktiken särskilt missgynnar ett barn enligt de sju diskrimineringsgrunderna.
- **Kränkande behandling delas in i:** trakasserier och annan kränkande behandling
- **Trakasserier och kränkande behandling kan vara:** * fysiska (slag, knuffar), * verbala (hot, svordomar, öknamn) * psykosociala (ryktesspridning, utfrysning, blickar, alla går när man kommer) bilder
- **Kränkande behandling:** ett uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som saknar koppling till någon av diskrimineringsgrunder. Det kan vara att retas, mobba, frysa ut någon, knuffas eller rycka någon i håret. Förskolans personal måste ibland tillrättavisa ett barn för att skapa en god miljö för hela gruppen. En befogad tillrättavising är inte en kränkning i lagens mening, även om barnet ifråga kan uppleva det som kränkande.
- **Trakasserier:** är ett utträdande som kränker ett barns värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. (ålder, kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell

läggning och könsöverskridande identitet eller uttryck). Trakasserier kan ske både emellan barn och när en vuxen i förskolan utsätter ett barn.

- **Mobbning** är en upprepad negativ handling under en längre tid när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.
- **Upprepade tillfällen** betyder att mobbningen ska ske flera gånger under en viss tid. Enstaka tillfällen är inte mobbning.
- **En längre tid** betyder: att det måste äga rum under en tidsperiod som är längre än till exempel en dag. Det ska vara en kontinuerlig handling riktad mot en enskild person.

Vad säger lagen?

FN:s barnkonvention

Konventionen bygger på perspektivet att barnets bästa alltid skall komma i främsta rummet.

Salamancadeklarationen

Handlingsram för undervisning av barn/elever med behov av särskilt stöd.

Skollagen

Utbildningen skall utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.

Var och en som verkar inom utbildningen skall främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Socialtjänstlagen

Verksamheter som berör barn och ungdom är skyldiga att göra anmälan till socialtjänsten enligt 14 kap. § 2 i socialtjänstlagen. Det innebär att all personal är skyldig att genast göra anmälan om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialtjänsten måste ingripa till ett barns skydd. Skyldigheten är ovillkorlig och får inte övervägas av den anmälningsskyldige.

Diskrimineringslagen (SFS 2008:567) Diskrimineringslagen motverkar diskriminering och på andra sätt främjar lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

Arbetsmiljölagen

AFS 1993:17 Kränkande särbehandling i arbetslivet

Kränkande särbehandling kan inte accepteras i vår verksamhet.

Brottsbalken

Strafflagarna i brottsbalken gäller även i förskolan. I brottsbalken finns inte mobbning eller kränkande behandling som särskilda begrepp, men där finns till exempel:

Misshandel	Förtal
Olaga hot och tvång	Sexuellt ofredande
Ofredande	hets mot folkgrupp
Trakasserier	

Läroplan för förskolan – Lpfö 98 reviderad 2010

Inget barn skall i förskolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion, eller, annan trosuppfattning, sexuell läggning hos någon anhörig eller funktionshinder eller för annan kränkande behandling

Förskolan skall sträva efter att varje barn utveckla:

- öppenhet, respekt, solidaritet och ansvar
- förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra.
- sin förmåga att upptäcka, reflektera över och ta ställning till olika etiska dilemman och livsfrågor i vardagen.
- förståelse för att alla människor har lika värde oberoende av social bakgrund och oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och
- respekt för allt levande och omsorg om sin närmiljö.

Arbetslaget skall:

- ansvara för att varje barn får sina behov respekterade och tillgodosedda och får uppleva sitt eget värde.
- ansvarar för att förskolan tillämpar ett demokratiskt arbetssätt där barnen aktivt deltar.
- lyfta fram och problematisera etiska dilemman och livsfrågor.
- göra barnen uppmärksamma på att människor kan ha olika attityder och värderingar som styr deras synpunkter och handlande
- ansvara för att det utvecklas normer för arbetet och samvaron i den egna barngruppen och
- samarbeta med hemmen när det gäller barnens fostran och föräldrarna diskutera regler och förhållningssätt i förskolan.

Internbudget2015-2016

3.1 verksamhetside

Vi välkomnar all i våra verksamheter. Mångfald, jämställdhet och avsaknad av kränkningar präglar våra verksamheter. Genom att skapa en bra arbetsmiljö, visa medmänsklighet och respekt mot varandra, samt att se till att alla känner sig sedda och hörda skapas en välkomnande miljö.

Målfokus för Grimmans, Skeppets och Vikaholms förskolor

- Alla barn känner stor eller mycket stor trygghet i förskolan. Förskolan har i uppdrag att aktivt motverka alla former av kränkande behandling/trakasserier

Hur planen kommuniceras och ger delaktighet:

Med tanke på barnens ålder är det pedagogernas ansvar att utföra planeringsarbetet. Barnen involveras genom lek och samtal. Likabehandlingsplanen presenteras under första föräldramötet på hösten. Föräldrarnas synpunkter tas till vara. Planen finns tillgänglig på förskolornas hemsidor. Presenteras för ny personal och nya föräldrar/barn.

Personalen gör observationer, samtal och reflekterar i gruppen, har utvecklingssamtal och föräldramöten.

Kartläggningsmetoder:

- Förebyggande genom systematiskt kvalitetsarbete, samtalsunderlag
- Intervjufrågor om barns trivsel, lekkamrater, lek ute och inne
- Samtal för att reda ut situationer
- Incidentrapporter används vid allvarliga händelser

För att förebygga diskriminering /kränkande behandling är det viktigt att kritiskt granska de rutiner och regler som redan finns på såväl individ-, grupp- som verksamhetsnivå.

Information av planen ges till:

➤ nyanställda vid introduktionssamtal	förskolechef
➤ Till nya barn och föräldrar	berörd personal
➤ Via hemsidan	förskolechef

Beskrivning av förskolorna

Grimmans förskola har idag ca 58 inskrivna barn som är inskrivna på tre avdelningar. Vi har en avdelning för barn 1-3 år och en avdelning för barn i 2-4 år och en avdelning för barn 4-5 år. De yngsta barnen har stora utrymmen inomhus med flera mindre rum. Egen avgränsad

gård som erbjuder möjlighet till varierad lek. De äldre barnen har goda pedagogiska innemiljöer och gemensam inspirerande utemiljö.

Skeppets förskola har idag ca.68 barn fördelade på 4 avdelningar. 1-2 år, 2-3 år, 3-4 år och 4-5 år. Lokalerna för samtliga avdelningar är stora och ljusa. Innemiljön erbjuder en inspirerande pedagogisk lekmiljö och utemiljön erbjuder stora möjligheter till varierande lekar med träd och växtlighet. De äldsta barnen har tillgång till gymnastiksal på Torparskolan.

Vikaholms förskola är en nybyggd förskola med inflyttning Jan 2015. Förskolan har idag 135 barn fördelade på åtta avdelningar.

Förskolan är byggd i två plan. . De yngre barnen är på nedre plan och de äldre barnen på övre plan.

Lokalerna är ljusa och ger möjlighet till att ha en kreativ och inspirerande lärmiljö. Det finns även tre ateljéer som alla har tillgång till.

Alla måltider serveras i matsalen, där vi får god hemlagad mat av våra kockar. Vi äter i två omgångar, de yngsta barnen äter först.

Vi har en stor utegård. Förskolan ligger vid skogskanten så vi har nära både till skog och sjö. Vi har även tillgång till Torparskolans gymnastiksal.

Främjande åtgärder till de 7 diskrimineringsgrunderna

- **Kön:** alla barns lika rätt till all lek oavsett kön
- **Etnisk tillhörighet:** att bemöta varje barn som enskild individ oavsett etnisk tillhörighet. Motarbeta rasism.
- **Religion:** alla barns rätt till sin religion
- **Funktionshinder:** Anpassa verksamheten till barns olika förutsättningar
- **Sexuell läggning:** Att synliggöra och bejaka olika familjebildningar är en förutsättning för varje barns rätt att känna stolthet över sin familj
- **Könsöverskridande identitet eller uttryck:** Barn får inte diskrimineras i förskolan på grund av könsöverskridande identitet
- **Ålder:** inte diskrimineras för sin ålder

Främjande insatser till de 7 diskrimineringsgrunderna.

- **Kön:** ex. ge pojkar och flickor lika talutrymme. Skapa en pedagogisk miljö på förskolan där både pojkar och flickor kan utveckla sina förmågor och intressen utan att bli hämmad av traditionella könsmonster.
- **Etnisk tillhörighet och religion:** att ta in barns modersmål i verksamheten. Olika ord och fraser tex. välkommen, mjölk, vatten. Kompetensutveckling för personal om olika kulturer. Använda Sensus multireligiösa almanacka. Modersmål: ta med musik och böcker från barnets hemland. Erbjud olika matalternativ. Anpassa och erbjuda olika aktiviteter. Använda sig utav inskolningsstöd och tolk i förekommande fall.
- **Funktionshinder:** Att vi anpassar vår verksamhet, aktiviteter och maten för barn med funktionshinder och med hänsyn till barns olika förutsättningar.

- **Sexuell läggning och könsöverskridande identitet:** Att förskola har barnböcker som synliggör olika typer av familjer. Bejaka varje barns rätt att känna stolthet över sin familj.
- **Ålder:** Att barnet blir bemött efter sina förutsättningar oavsett ålder.

Kartläggning och nulägesanalys

- **gemensamt för Grimman, Skeppet och Vikaholms förskolor.**

Mål. Rätt till egen integritet. Respektera och lyssna på varandra.

Hur? Att vi pedagoger är goda förebilder. Ge barnen redskap för att bli sitt bästa jag

- **Enskilda mål för förskolorna läggs i oktober och avstämning i januari. Utvärdering i maj.**

För att förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling arbetar vi på följande sätt:

- **Rutiner** är en viktig del för att barnen ska känna trygghet och igenkännande i det vardagliga arbetet.
- **Inskolning** är en viktig start för barnen för att lära känna förskolans miljö, rutiner, regler och vilka som finns på förskolan, dvs. kamrater och personal.
- **Kamrater, grupper och relationer** utvecklas genom att barnen lär känna varandra och visa hänsyn till varandra.
- **Likabehandlingsplanen** Föräldrarna informeras vid höstterminens första föräldramöte
- **Värdegrundsarbetet och att följa likabehandlingsplanen** finns med under hela året och sker kontinuerligt i barngrupperna för att skapa trygghet och förhindra diskriminering och trakasserier.
- **Personalens värdegrund** - vi arbetar tillsammans med följande rubriker för att: **Alla barn ska bli sedda!, Alla barn kan lära!, Ha höga förväntningar och visa empati och Ha klara gränser och tydlig vuxenroll.**
- **Utvecklingssamtal** handlar om hela barnets situation och hur förskolan kan göra för att stimulera barnets utveckling.
- **Samtal sker** med barnen för att uppmärksamma på hur andra kan uppleva (empatiträning) om någon blivit exempelvis ledsen.
- **Läsning/dramatisering** av böcker eller flanosagor används för att prata om hur man är mot varandra.

- **Samarbete/samverkan** sker med och mellan avdelningarna på olika sätt för att skapa en trygghet för alla barn.
- **Utvärderingsenkät för föräldrar** sker en gång/läsår utifrån Utbildningsförvaltningens Brukarenkät.
- **Närvaro/frånvaro** förs varje dag av ansvarig pedagog.
- **Trygghetsenkät ”Husmodellen”** dvs. förskolans ritningar över lokaler och utegård kan användas för att kartlägga var barnen och lärare upplever mest otrygga barn.
- **Dokumentation** från personalen sker vid alla incidenter som gäller kränkande behandling. Incidentrapportering sker.
- **Aktivitets-och traditionsdagar** finns under året med olika tema ex. må bra, miljö, motionslopp, påsk, midsommar och vid jul. Storsamling/sångsamling är utlagt en till flera gånger/månad i syfte att skapa samarbete, sammanhang, självkänsla, en VI känsla
- **Trivselenkäter, intervjufrågor** till barnen genomförs.

Rutiner för akuta situationer

Den person som uppfattar eller får kännedom om att trakasserier/kränkande behandling förekommer angriper problemet omedelbart.

Följande sker:

- Föräldrarna kontaktas så fort som möjligt och samtal sker.
- Samtal med barn/barnen.
- Samtal inom arbetslaget.
- Förskolechef får information och deltar vid behov.
- Specialpedagogen ger stöd genom ex. samtal med föräldrar och inom personalgruppen.
- Upprätta en handlingsplan
- Vid behov kontaktas socialtjänsten
- Uppföljningssamtal sker med de berörda, föräldrar, barn, personal.
- Allt dokumenteras noga.

Till vårdnadshavare/föräldrar

- Får du/ni vetskap om att ditt barn blir diskriminerat, trakasserat eller utsatt för kränkande behandling ber vi dig/er så fort som möjligt kontakta förskolans personal.
- Får du/ni vetskap om att ditt barn diskriminerar, trakasserar eller utsätter någon för kränkande behandling måste du/ni alltid göra helt klart för barnet att du/ni **inte accepterar** detta. Tala också om att du/ni ser mycket allvarligt på ett sådant beteende. Därefter kontaktas förskolan för ett fortsatt samarbete.

Ansvarsfördelning

All personal ska aktivt arbeta med det förebyggande arbetet och vara väl insatt i Likabehandlingsplanens kartläggning och nulägesanalys. Förskolechef har huvudansvaret för att främja likabehandling på enheterna..

Målen ska kommuniceras med alla arbetslag inom förskolorna. All personal som misstänker, upptäcker eller får kännedom om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling är skyldig att:

- Omgående agera för att förhindra fortsatt kränkande behandling, meddela och informera snarast ansvariga pedagoger.
- Uppmärksamma vad som händer på gården, i den fria leken inomhus, kapprum etc.
- Informera förskolechef.

Pedagogen ska i förebyggande syfte:

- Visa intresse för barnets personliga situation i förskolan. Samtidigt ska barnets rätt till integritet respekteras.
- Utgår från att varje barn kan och vill ta personligt ansvar för sin inläring och sitt arbete, allt efter förmåga och mognad.
- Uppmuntra och ge beröm
- Ha en öppen kontakt med hemmen.

Att tänka på

Påpeka att det inte är skvaller utan att hjälpa. Tillåt aldrig nedsättande kommentarer, suckar, miner eller liknande mot något barn. Inbjudningskort delas inte ut i förskolan om inte alla i gruppen får en inbjudan. Observera tysta och tillbakadragna barn. Observera hur kamraterna behandlar dem.

Personalens kompetensutveckling

Erfarenhetsutbyte, diskussion av dilemman, kurser, utbildningsdagar

Personalens värdegrund

Vi arbetar tillsammans för att:

Alla barn ska bli sedda!

Alla barn ska få komma till tals så ofta som möjligt.

Se alla barn och ge dem bekräftelse.

Alla barn ska känna sig trygga med all personal.

Alla barn kan lära!

Alla barn kan lära sig enskilt och/eller i grupp med lämplig stimulans utifrån sin egen nivå.

Alla barn kan lära sig men de behöver olika lång tid på sig.

Alla barn kan lära sig med personalens stöd och uppmuntran.

Ha höga förväntningar och visa empati

Ha höga men rimliga förväntningar på barnen.

Vi vill sprida glädje, värme och visa omtanke om barnen.

Vi vill att barnen ska känna förtroende för personalen.

Ha klara gränser och tydlig vuxenroll

Ha tydliga gränser som ger barn, föräldrar och personal trygghet.

Följa enhetens regler o normer och ta ansvar genom att vara vuxna förebilder.

Stödja barnen i hur konflikter kan redas ut.

Sammanställning av uppföljning och utvärdering

Planering/aktivitet	När/ hur ofta?	Hur/när utvärderas?	Ansvarig
Reflektion	En gång/vecka	Diskussioner/juni	arbetslaget
Barnintervjuer	1-2 ggr/år	Enkät	Arbetslaget,
Föräldraenkät	hösten	hösten	Utbildningsförvaltningen
Värdegrundsarbete Kompetensutveckling		arbetsplatsträffar	förskolechef
Likabehandlingsplanen presenteras för föräldrarna	Vid första föräldramötet varje höst		Arbetslag
Likabehandlingsplanen utvärderas	Maj/juni	Diskussioner	Arbetslaget förskolechef
Överlämningar	Varje vårtermin till förskoleklass	mars överlämningsblankett	Berörda arbetslag förskolechef

Allmänt

Hur är stämningen i gruppen? Trivseln? Sammanhållningen?

Hierarkin, någon som inte har det bra?

Hur förhåller man sig till varandra?

Kroppsspråket? (Himla med ögonen, miner, huvudskakningar, blickar mellan varandra)

Skratt, suckar, stön, kommentarer, viskningar?

Tittar bort eller ser nedlåtande på någon?

Hur förhåller sig de andra barnen fysiskt till den ”utsatte”? (drar sig undan, vänder ryggen till)

Frågor vid kartläggning av gruppen

1. Finns det någon i gruppen som brukar bestämma?
2. Finns det någon som brukar hänga på den som bestämmer?
3. Finns det någon i gruppen som inte har det bra?
4. Vad kan göras för henne/honom?
5. Vad kan han/hon bidra med?

Denna plan är upprättad av:

Ingrid Åkesson
förskolechef

Petra Krook
Förskollärare Grimmans förskola

Ellinore Roselius
Förskollärare Skeppets förskola

Lena Ryden och Gunilla Rudenfors
Förskollärare Vikaholms förskola

Förankrad på gemensamt APT 20150311

